

[A. C. Normann.]

Jeg vil gerne komme med nogle bemærkninger om den økonomiske situation med udgangspunkt i tilstandene for et år siden, da det radikale venstre gik ind i regeringen med fire fagministre. Det understreger måske vort medansvar for den førte økonomiske politik en del, at tre af disse ministre har overtaget økonomiske og erhvervsøkonomiske ministerier. Jeg føler det som en noget lettere opgave at være det radikale venstres ordfører i dag end for et år siden. Dengang lå mangelen på udenlandske betalingsmidler som en ildevarslenende skygge over alle vore overvejelser, truslen om de sidste trækingsreservens ophør, spærrede udenlandske lånemuligheder, en høj rentes tryk på investeringslysten, manglende tillid til pengeværdien og deraf følgende øget forbrug og forringet opsparing, alt sammen følgende oven på endnu ikke overvundne kriser fra tidligere regeringsperioder. Sådan så tilstandene ud for 1 år siden.

For den, der nu ikke ser sin metier i at kaste et dulmende slør over sandheden, er det rigtigt ikke at fremstille denne tilstand mildere. Vi befandt os faktisk i en valutaklemme og i vanskeligheder, som man på det tidspunkt ikke kunne se en udvej af, og så havde forholdene endda været adskiligt værre på det tidspunkt, hvis ikke folketingets flertal i 1954 og 1955 havde taget brodden af inflationen gennem hensigtsmæssige kriseforanstaltninger, som hindrede endnu værre prisstigninger og et endnu større privatforbrug.

Når det er lettere at være ordfører for et regeringsparti i dag end dengang, skyldes det ikke blot, at tilstanden i den offentlige økonomi nu er ændret så stærkt, forbedret så afgørende, at fremgangen i den henseende er blevet indiskutabel. Det skyldes også, at de store vanskeligheder, der desværre nu rammer dele af erhvervslivet så hårdt, klart for alle har årsager, som det er udelukket denne gang at give nogen hjemlig politisk part skylden for, så sandt som intet parti og ingen regering kan beherske verdensmarkedets pris på smør eller skibenes fragtrater.

Tidligere, da årsagerne til vanskelighederne ofte var mere udviklede, undså vi os ikke alle for at give den til enhver tid siddende regering skylden for ulemperne.

Denne taktik er heldigvis trådt mere i baggrunden, dels på grund af, at tilstandenes årsager er omgivet af større klarhed end tidligere, og dels fordi oppositionen nu synes at have vænnet sig til de parlamentariske vilkår, som blev en følge af, at venstre ikke selv ville danne regering. Jeg mener at have råd til at sige uden malice, at oppositionen er blevet mere ansvarsbevidst og medarbejdsvillig, og at de to oppositionspartiets indsats i dette folketingår derfor har haft en større nyttevirkning end tidligere, og jeg glæder mig over at kunne sige det. Jeg håber meget, at denne positive indstilling må holde sig i fremtiden. Den er efter min mening både i befolkningens, i regeringens og i oppositionens interesse. Det sunde vekselspil mellem regering og opposition, som vi nu ellers gennem 5 år har måttet savne, er yderst gavnligt. Det virker ansproende også på regeringen, som burde være interesseret i en stærk opposition og i at udnytte de positive ting, tanker og ideer, oppositionen kan forbedre lovgivningsarbejdet med.

Af regeringens tiltrædelseserklæring, af åbningstalen i oktober samt af ordførertalerne fremgik regeringspartiernes målsætning for den nu forløbne periode. Oppositionspartiernes mål afveg ikke meget derfra. Det ærede medlem hr. Erik Eriksen lagde dengang hovedvægten på opsparing og på investering, og Aksel Møller, hvis fornemme ordførertaler vi nu må savne, sagde den 13. juni 1957 — Folketingstidende 1956-57, 2. samling, sp. 107 —:

„Hvad lyder opgaven på? Nu vel, vi er enige om, at den lyder på, at vi skal standse valutagældens vækst og se at få den vendt i modsat retning til tilgodehavende.“

Senere hedder det:

„Dernæst må målet være at forbedre statens likviditet.“

Aksel Møller pegede endvidere på en ændring af boligbyggeriets finansiering og på fremkaldelsen af ny opsparing.

De to partiets ordførere ville gå andre veje end regeringen til opnåelse af disse mål. Men målene var fælles, og nu har vi nærmet os dem mere, end nogen i fjor havde tænkt sig.

Den bedring i økonomisk henseende, der nu er indtrådt, er nået ved et samvirke mel-